

EKONOMSKI FAKULTET – Podgorica

Lekcija 5
Na ela bilansiranja

1

Na ela bilansiranja

Na ela bilansiranja su principijelna pravila prikazivanja bilansa i utvrđivanja vrijednosti bilansnih pozicija

Na ela bilansiranja se primjenjuju u zavisnosti od cilja bilansiranja

2

Na ela bilansiranja

- Na elo stalnosti
 - na elo realizacije
 - na elo impariteta
 - na elo niže vrijednosti
 - na elo dnevne vrijednosti
 - na elo najviše vrijednosti
- Na elo finansijske pažnje
- Na elo istinitosti
- Na elo jasnosti
- Na elo povezanosti bilansa
 - Na elo identiteta bilansa
 - Na elo kontinuiteta bilansa
 - Na elo podudarnosti bilansa

3

Na ela bilansiranja

- Na elo stalnosti

Na elo stalnosti podrazumeva da preduze u nije unaprijed određen životni vijek.

Preduzeće je osnovano s ciljem veštog opstanka, veštice egzistencije. U tom neograničenom veku trajanja preduzeće a nužno je permanentno periodično bilansiranje, najmanje jednom godišnje, radi polaganja računa, ocjenjivanja finansijskog položaja i finansijskog rezultata kao podloge za upravljanje preduzećem.

4

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

➤ Na elu zaštite poverilaca

Na elu zaštite poverilaca polazi od imovinskog shvatanja bilansa, što pripada statičkoj teoriji bilansa.

Zaštita garantne supstance zahteva oprezno bilansiranje finansijskog rezultata, kako bi se sprejilo prelivanje supstance u finansijski rezultat a time i u potrošnju, što odgovara na elu opreznosti, koje, tako e, zahteva oprezno odmeravanje finansijskog rezultata, procenjivanje rashoda na više i prihoda na niže.

5

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

➤ Na elu uzro nosti

Na elu uzro nosti, u literaturi poznato i kao na elu korelacije, zahteva da se pri obra unu periodičnog rezultata prihodima dodele svi prihodi i rashodima svi rashodi koji su nastali u obra unskom periodu i iskažu u bilansu uspeha.

Na elu uzro nosti se primenjuje i pri alociranju troškova na nosioce odnosno u inke, što zna i da se troškovi dodeljuju onom nosiocu troškova koji je te troškove prouzrokovao.

Na elu uzro nosti, najzad, primenjuje se i kod utvr ivanja nabavne cijene, koja služi za vrednovanje osnovnih sredstava, zaliha materijala i robe.

6

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

➤ Na elu opreznosti

Sušćina ovog na elu zahteva odmeravanje prihoda na niže i odmeravanje rashoda na više ali uz isklju ivanje samovolje i potcjenjivanja finansijskog rezultata iz špekulativnih razloga.

Na elu opreznosti se ostvaruje preko primjene sledećih na elu realizacije, impariteta, dnevne vrijednosti, najviše vrijednosti i najniže vrijednosti, koja imaju ulogu podna elu na elu opreznosti.

7

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

➤ Na elu realizacije

U osnovi ovog na elu leži zahtjev da se dobitak ne može iskazati ako tržišno nije potvr en, verifikovan.

Ovo praktično zna i da prihodi moraju da budu potvr eni kroz akt realizacije proizvoda na tržištu.

8

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

Na elu impariteta

Na elu impariteta zahteva iskazivanje gubitaka iako oni nisu tržišno verifikovani.

9

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

Na elu najniže vrijednosti

U osnovi ovog na elu stoji zahtev da se imovinski delovi bilansa mogu procjenjivati uz pomoć nabavne cijene ili cijene koštanja ali pod uslovom da nabavna cijena i cijena koštanja nisu više od vladajućih tržišnih cijena.

Na elu najniže vrijednosti se ne odnosi na imovinske djelove koji predstavljaju dugoročna ulaganja, odnosno ne odnosi se na osnovna sredstva.

10

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

Na elu dnevne vrijednosti

Na elu dnevne vrijednosti odgovara imovinskom shvatanju bilansa, bilansirana imovina odgovara vrijednosti koja se može unovijestiti.

Dnevna cijena se upotrebljava samo u okviru na elu najniže vrijednosti i na kraju života preduzeća, kada zaista postoji potreba iskazivanja imovine preduzeća.

11

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

Na elu najviše vrijednosti

Ovo na elu se primjenjuje na obaveze i tranzitornu pasivu.

Dugoročna rezervisanja
Razgraničeni obračunati troškovi
Razgraničeni prihodi

Obaveze se bilansiraju najmanje u visini nominalne vrijednosti ali se one i povećavaju, bilo pripisivanjem postojećim obavezama, bilo stvaranjem novih obaveza u slučaju kada postoji realna mogućnost da se obaveze povećaju.

12

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

> Na elu finansijske pažnje

Primjena na elu opreznosti u bilansiranju mada je prvenstveno usmerena na oprezno odmeravanje finansijskih rezultata neizbežno dovodi od stvaranja latentnih rezervi što odgovara na elu finansijske pažnje.

Poštovanje na elu finansijske pažnje doprinosi smanjenju rizika od budu ih negativnih finansijskih rezultata, jer ovo na elu, odnosno, skriveno samofinansiranje smanjuje obaveze a time i rashode po osnovu finansiranja odnosno kamata.

13

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

> Na elu istinitosti

Na elu istinitosti, zahtijeva bilansiranje koje ne dozvoljava pojavu u bilansu ni latentnih rezervi ni skrivenih gubitaka.

14

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

> Na elu jasnosti

Na elu jasnosti u osnovi zahteva jasno u bilansu u smislu da su ta no i razumljivo nazvane bilansne pozicije, odnosno da je jasno šta one izražavaju, odnosno predstavljaju, što se odnosi na zahtev raš lanjivanja bilansnih pozicija u bilansu stanja i bilansu uspeha i na zabranu kompenzacije (prebijanja) pojedinih pozicija aktive i pasive, odnosno rashoda i prihoda.

15

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

> Na elu povezanosti bilansa

Na elu vremenske povezanosti i uporedivosti bilansa ostvaruje se preko na elu: identiteta bilansa, kontinuiteta bilansa i podudarnosti bilansa koja imaju ulogu podna elu na elu vremenske povezanosti.

16

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA
EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

➤ **Na elu identiteta**

Pod identitetom bilansa podrazumeva se jednakost (istovjetnost) bilansa otvaranja jednog obračunskog perioda sa zaključnim bilansom prethodnog obračunskog perioda.

Bilans otvaranja za tekuću godinu, mora biti jednak (istovjetan) zaključnom bilansu za prethodnu godinu.

17

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA
EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

➤ **Na elu kontinuiteta**

Kontinuitet bilansa označava vremensku povezanost više uzastopnih zaključnih bilansa. Razlikujemo **formalni** i **materijalni** kontinuitet zaključnih bilansa.

Formalni kontinuitet zaključnih bilansa zahteva da se niz uzastopnih bilansa po spoljnoj formi ne smiju razlikovati. (isti nazivi bilansnih pozicija, ista sadržina bilansnih pozicija i isti redosled upisivanja bilansnih pozicija u bilans).

Materijalni kontinuitet zaključnih bilansa podrazumijeva da je u nizu uzastopnih zaključnih bilansa primijenjen isti način procjenjivanja bilansnih pozicija.

18

Na elu bilansiranja

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA
EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

➤ **Na elu podudarnosti bilansa**

Podudarnost bilansa je u osnovi podudarnost finansijskog rezultata (dobitka).

Podudarnost finansijskih rezultata postoji ako je **zbir periodičnih finansijskih rezultata ravan totalnom finansijskom rezultatu** koji se utvrđuje na kraju života preduzeća kao razlika između sopstvenog kapitala iskazanog u krajnjem likvidacionom bilansu i sopstvenog kapitala iskazanog u osnovnom bilansu.

19